

QUIPU VIRTUAL

BIULETYN KULTURY PERUWIAŃSKIEJ - MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH- Nr 128 11/11/2022

JĘZYK, KTÓRY DZIELIMY

IX

MIĘDZYNARODOWY
KONGRES

JĘZYKA HISZPAŃSKIEGO
AREQUIPA PERU 2023

Tłumaczenie: **Jakub Cupisz**

KONGRES DLA JĘZYKA

Od 27 do 30 marca 2023 roku miasto Arequipa będzie siedzibą dziewiątego Międzynarodowego Kongresu Języka Hiszpańskiego (CILE). To najważniejsze wydarzenie dla hiszpańszczyzny jest organizowane przez Instytut Cervantesa, Hiszpańską Akademię Królewską (RAE), Stowarzyszenie Akademii Języka Hiszpańskiego oraz kraj, który jest gospodarzem kongresu, Peru, reprezentowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, czyli głównego organizatora spotkania. Program akademicki, któremu będzie towarzyszyła bogata oferta aktywności kulturowych, zostanie zaprezentowany dzisiaj w budynku Uniwersytetu Narodowego San Agustína, czyli instytucji, która stoi na czele komitetu organizacyjnego w mieście.

DIALOG POMIĘDZY RÓWNYMI

LUIS GARCÍA MONTERO
DYREKTOR INSTYTUTU CERVANTESA

Historia Międzynarodowych Kongresów Języka Hiszpańskiego jest ściśle powiązana z historią Instytutu Cervantesa, który został założony w 1991, a już rok później, w październiku 1992, razem z Pawilonem Hiszpanii na Wystawie Światowej w Seville, zwołał Kongres Języka Hiszpańskiego. Celem spotkania było poszerzenie perspektyw badań nad językiem i skomunikowanie hispanistów z całego świata. To właśnie wtedy powstał pomysł stworzenia wydarzenia, znanego później jako CILE, którego pierwsza edycja odbyła się w Zacatecas (Meksyk) w 1997 roku. Począwszy od 2001 r., już we współpracy z RAE, świętowano go co trzy lata w różnych miastach Argentyny, Chile, Kolumbii, Hiszpanii, Panamy oraz Portoryko.

Podczas kongresu świętowanego w mieście Córdoba (Argentyna) w 2019 roku ogłosiliśmy, że kolejna edycja będzie mieć miejsce w Arequipie (Peru). Będzie to wyraz sprawiedliwości wobec jednej z najstarszych i najbardziej prestiżowych kultur piśmiennych naszego języka, ze znakomitymi prekursorami, takimi jak Felipe Guamán Poma de Ayala, który na początku XVII wieku napisał *Primer nueva coronica y buen gobierno*, łącząc hiszpański z językiem keczua i dając tym samym początek ich współistnieniu, które do dziś wzbogaca naszą kulturę; czy Inca Garcilaso de la Vega, pierwszym metysem Ameryki, który potrafił pogodzić swoje pochodzenie inkaskie i hiszpańskie w jedną, ale także dwoistą i bogatą tożsamość, która wciąż uświetnia naszą kulturę.

Tegoroczny kongres odbędzie się pod hasłem „Język hiszpański, *mestizaje* i interkulturowość. Historia i przyszłość”. *Mestizaje* [także metysaż], czyli mieszanie się kultur, stało się naszą naturalną tożsamością, formą bycia różnorodnymi w zglobalizowanym świecie i sposobem na interpretowanie tej globalizacji jako dyskusji, a nie jako monologu. Podczas czterech dni najbliższego CILE w Arequipie, czołowi eksperci zarówno naszego języka, jak i tych, z którymi współistniał, będą debatować na temat przeszłości naszych języków oraz rozpoczną dyskurs dotyczący ich współistnienia i wzajemnej nauki. Najlepsze w nas jest to, czego uczy się od tych, z którymi dzielimy naszą ścieżkę. Hiszpański jest łodzią, która nauczyła się być taką jaka jest dziś. Przybywszy do Ameryki, zmieszał się z językami keczua i ajmara, z mapuche i nahuatl. Przebył świat z ciekawością i słuchał, także na półwyspie Iberyjskim, języków swoich sąsiadów i ich własnych akcentów. Jedziemy do Arequipy, jak zawsze, aby uczyć się i rozwijać dialog pomiędzy równymi.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES JĘZYKA HISZPAŃSKIEGO W AREQUIPIE

SANTIAGO MUÑOZ MACHADO
DYREKTOR HISZPAŃSKIEJ AKADEMII KRÓLEWSKIEJ
PREZYDENT STOWARZYSZENIA AKADEMII JĘZYKA HISZPAŃSKIEGO

W piątek w tym tygodniu odbędzie się wydarzenie, podczas którego zostanie zaprezentowany program kongresu w Arequipie. Piszę to, zaraz przed lotem do Limy, siedziby kongresu. Aktu prezentacji harmonogramu dokonam razem z dyrektorem Instytutu Cervantesa, Luisem García Montero i będzie to okazja aby spotkać się ponownie z kanclerzem Césarem Landą, którego miałem okazję powitać podczas mojej ostatniej wizyty w Limie, zeszłego czerwca, wraz z innymi władzami i przyjaciółmi Peruwiańczykami.

Arequipa staje się prestiżowym miejscem wśród miast, w których odbywał się kongres: : Zacatecas (Meksyk, 1997), Valladolid (Hiszpania, 2001), Rosario (Argentyna, 2004), Cartageny de Indias (Kolumbia, 2007), Valparaíso (Chile, nieudany z powodu trzęsienia ziemi w 2010 roku), Panamy (2013), San Juan (Portoryko, 2016) i Córdoba (Argentyna, 2019). Kongres odbędzie się pod hasłem „Język hiszpański, *mestizaje* i interkulturowość. Historia i przyszłość”.

Patío Uniwersytetu San Agustína, Arequipa

Hiszpańska Akademia Królewska i 22 Akademii, które razem z nią tworzą część Stowarzyszenia Akademii Języka Hiszpańskiego (ASALE), miesiącami pracowały nad przygotowaniem programu. Centralna oś tematyczna spotkania jest niesamowicie ambitna, gdyż obejmuje nie tylko stosunki międzykulturowe o charakterze językowym, ale też metysaż oraz interkulturowość we wszystkich dziedzinach kultury, od literatury po sztukę, od instytucji po nowe technologie.

Podczas kongresu, poza konferencjami i sesją inauguracyjną, odbędzie się 6 ogólnych wystąpień i ponad 36 dyskusji,

podczas których będzie uczestniczyło 250 specjalistów z całego świata. Wiele przestrzeni dostępnych w mieście Arequipa, szczególnie Teatr Miejski, Uniwersytet Narodowy San Agustina, Teatr Arequepay, Klasztor Świętej Cataliny i Biblioteka Regionalna Maria Vargasy Llosy będą niektórymi z lokalizacji w których będą miały miejsce aktywności w ramach kongresu.

Będzie to nieporównywalnie wielkie święto języka hiszpańskiego, najwspanialszy wyraz wspólnoty kulturowej tworzonej przez wszystkie narody, które przyjęły go jako język komunikacji. Jestem pewien, że sesje kongresu będą uważnie śledzone przez media i przez setki zainteresowanych. Będzie on również wydarzeniem światowym w którym Arequipa doskonale zaprezentuje się jako gospodarz, a całe Peru zademonstruje ogromną wartość swojej historii i tradycji, jak również bogactwo dziedzictwa kulturowego zgromadzonego na przestrzeni wieków.

Ulica Unii (Jirón de la Unión), Lima. Zdjęcie: El Comercio

Uniwersytet Kulturowy Naszego Języka

EDUARDO HOPKINS RODRÍGUEZ
Przewodniczący Peruwiańskiej Akademii Języka

Limski pisarz, Ricardo Palma, jako członek korespondent Hiszpańskiej Akademii Królewskiej, założył Peruwiańską Akademię Języka w 1887 roku. 30 sierpnia tego samego roku Francisco García Calderón jako pierwszy objął stanowisko przewodniczącego stowarzyszenia. Warto wspomnieć, że García Calderón urodził się w Arequipie, czyli mieście, które od 27 do 30 marca przyszłego roku będzie siedzibą IX Międzynarodowego Kongresu Języka Hiszpańskiego, organizowanego przez Hiszpańską Akademię Królewską, Stowarzyszenie Akademii Języka Hiszpańskiego i Instytut Cervantesa, pod patronatem Peru, jego rządu i innych instytucji, oraz uczestnictwem Peruwiańskiej Akademii Języka, która odpowiada za Sekretariat Akademicki Kongresu.

Złożona oś tematyczna najbliższego Kongresu została zawarta w myśli przewodniej "Język hiszpański, *mestizaje* i interkulturowość. Historia i przyszłość". W ten sposób zachowuje ciągłość merytoryczną w stosunku do wcześniejszych kongresów, ale również stanowi dopełnienie badawczego podejścia do relacji pomiędzy językiem i kulturą w różnorodnych kontekstach, w ramach historycznej i patrzącej w przyszłość dynamiki.

Podział tematyczny programu akademickiego pozwala wziąć pod uwagę skalę i aktualność konceptów będących przedmiotem wystaw i debat: *Uniwersalność języka hiszpańskiego. Spotkania i kontakty językowe* (Hiszpański i języki ludności rdzennych w Mezoameryce i Karaibach; Region andyjski, języki ludności rdzennych i hiszpański; Języki ludności rdzennych Ameryki Południowej a hiszpański; Dziedzictwo afrykańskie w relacji z kulturą i językiem hiszpańskim; Kontakty graniczne między hiszpańskim i portugalskim; Współistnienie i hybrydyzacja hiszpańskiego z angielskim; Relacje między językami iberyjskimi. Proces krzyżowania się ras i czynniki interkulturowe; Języki peryferyjne oraz języki mniejszości w kontakcie z hiszpańskim; Zapożyczenia z języków ludności rdzennych w Słowniku powszechnym i współczesnych słownikach dwujęzycznych (języki ludności rdzennych-hiszpański/hiszpański-języki ludności rdzennych)); *Podróż w dwie strony a interkontynentalna kultura*

pisana (Języki i cyrkulacja książek w okresie wicekrólestw. Klasyczni metysi; Język a tożsamość: powstawanie literatur; Wignania i literatura interkulturowa; Literackie użycie języka *spanglish* w Ameryce; Dialog metysów na temat tłumaczenia); *Język, polityka, prawo i instytucja publiczne. Pojęcie globalizacji w świecie hiszpańskojęzycznym* (Język hiszpański jako czynnik globalizacji. Reprezentacje i koncepty polityczne współczesności kulturowej; Globalny proces krzyżowania rasowego w czasach baroku w Ameryce Łacińskiej. Miasta i infrastruktury; Język wolności i języki obywatelskie. Słowa i wyobrażenia; Języki, nacjonalizm i interkulturowość polityczna; Język ustaw i interkulturowość prawnicza; Uniwersytety, wolność i multikulturowość; Jasny i dostępny język w kontekstach multikulturowych: fundamentalne prawo); *Języki i edukacja międzykulturowa* (Język hiszpański jako impuls dla poznawania języków ludności rdzennych; Proces krzyżowania rasowego, dwujęzyczność i wielojęzyczność. Wpływ na edukację; Dwujęzyczna edukacja interkulturowa. Doświadczenia, perspektywy i możliwości; Hiszpański: język policentryczny. Wybór wariantu językowego podczas edukacji; Wyzwania w nauce języka hiszpańskiego jako języka obcego, drugiego lub odziedziczonego); *Mestizaje, nauka, technologia i język* (Wariacje gramatyczne w świecie hiszpańskojęzycznym. Badanie i nauka; Nauka a język codzienny. Spotkania i konflikty. Przykłady Nebrija y Bello; Hiszpański w nauce i iberoamerykańską redakcją tekstów akademickich; Język, sztuczna inteligencja i (nie)zależność technologiczna); *Język, społeczność i dialogi międzykulturowe* (*Mestizaje* i jego przedstawienie geograficzne, Interkulturalność w scenografii i obrazie; Język i dziennikarstwo interkulturalne w świecie cyfrowym; Języki i kultury metysów; Muzyka, folklor, literatura i zwyczaje; Gastronomia świata hiszpańskojęzycznego: stworzenie słownika).

Uważamy, że refleksja na temat języka hiszpańskiego z perspektywy metysażu, czyli procesu krzyżowania rasowego oraz interkulturowości, połączona z zauważaniem jego związków z językami ludności rdzennej oraz wszelakich kontaktów językowych; tak samo jak badanie nad zagadnieniami które dotyczą edukacji, instytucji, polityki, technologii czy sztuki przyczynią się do określenia sensu uniwersalności kulturowej hiszpańskiego oraz jego udziału w procesach tożsamościowych, obywatelskich, migracyjnych, globalizacyjnych i kreatywnych.